

EMLÉKEZÉS FIGLER ANDRÁS SÍRJÁNÁL

COMMEMORATING ANDRÁS FIGLER*

FÚZFA Balázs

H-9700 Szombathely, Szegedy Györgyné u. 4.

E-mail: fuzfa.balazs@gmail.com

Kedves Barátaim,

itt állunk András sírjánál, és egyikünk sem tud megbékelni az érzéssel és a kérdéssel: de hiszen milyen fiatal volt, amikor távozott közülünk! Vajon miért kellett elmennie ilyen korán?

Élénken él bennem egy villanásnyi kép több, mint 50 évvel ezelőttről: egy kis vörös hajú és vörös szakállas, fiatalemberke rohan át a győri vasútállomás kijáratánál lévő úttesten, a Városháza mögött. Mint egy kis varázsló, olyan volt a szél szárnyán száguldó alak, akiről már mesziről leritt, hogy nem lehet más, csakis hosszútávfutó!

Később kiderült, valóban az volt: később a Győri Dózsa pályáján szokott körözni délutánonként megállíthatatlanul, miközben akkor már én is dobáltam ugyanott a gerelyeket, súlygolyókat, diszkoszokat. Persze ezt a képet csak később fejtettem meg, az időben visszafelé botorkálva, mert akkor, amikor először láttam így, még nem ismertem őt. Néhány év múlva együtt vonultunk be katonának Hódmezővásárhelyre, akkor rémlett föl előttem a nem olyan régi múltból a rohángáló Merlin képe: de hiszen én ezt a varázslót már láttam valahol!

1977-ben történt ez a bizonyos bevonulás, 1978-ban pedig a leszerelés. Kezdődött az Egyetem, és kezdődött András számára az élet a Budaörsi Kollégiumban, számomra pedig az Eötvösben. Viszonylag gyakran találkoztunk az egyetemi évek alatt 1983-ig, amikor aztán ők a feleségével Ménfőcsanakra költöztek András szüleihez, mi pedig az én feleségemmel Abdára a nagyapámhoz. 1984-ben egy csodálatos utazást tettünk együtt Prágába. Egy volt egyetemi társunkkal megbeszéltük, hogy „szerdán a Károly-hídon találkozunk délután kettőkor” (két csoportban utaztunk, emlékezetem szerint ők autóval, mi vonattal). És lőn: mindannyian ott voltunk a megbeszélt időben a megbeszélt helyen!

Nemsokára – 1985 körül – aztán a kedvünkért Andrásék is Abdán kezdtek építkezni – mi pedig sajnos éppen ekkor továbbléptünk Szombathelyre. Utána pedig jöttek a gyerekek náluk, aztán nálunk is. És persze az örök érzés: nem hittük el, hogy eltelt a fiatalságunk...

De még ezután is igen gyakran összejöttünk, és beszélgettünk lelkesen és lázasan hajnalig, ahányszor csak hazalátogattunk Abdára Szombathelyről. Aztán 2000-ben András épp Szombathelyre került dolgozni, vagyis közel hozzánk, a találkozásaink viszont mégis megirigyelték. Barátságunknak, mely később is fennmaradt, volt tehát egy nagyon intenzív, nagyjából 15 évnyi korszaka, amelyre mindketten nagy örömmel emlékeztünk mindig. Ezen alkalmaknak központi eleme volt a felejtethetetlen katonaemlékek felidézése...

Néhány sör és Unicum társaságában iszonytatóan nagyokat tudtunk nevetni egykori önmagunkon. Természetesen kapásból felsoroltuk egymásnak az összes hódmezővásárhelyi kocsmát és cukrászdát, illetve szegény-szegény parancsnokainkat őrmestertől főhadnagyig. A lövészárókat és a rezi téli gyakorlatot, az éleslövészeteket meg a sok-sok további örületet, amelyek álneve „politikai foglalkozás” volt. Az éjszakai fapados – szó szerint értendő! –, utasok fűtötte vaskályhás vonatutakat haza, majd visszafelé hajnali megérkezéssel, alvás nélkül végigcsinált hétfőekkel.

Aztán amikor már a nagy autópálya-ásatásokat csinálta András, akkor is találkoztunk viszonylag gyakran, de szabadideje akkor már sohasem volt – és persze nekem sem nagyon. A kilencvenes éveket irtuk, legszebb életkorszakunk világmegváltós éveit.

Az volt a baj mindig, hogy nem hitt magában eléggé. Csodálatos emberek vették körül, s csodálatos volt ő maga is, de mintha mindig maradt volna benne valami az első generációs értelmiségiek szorongásából. A bölcsész-kari elit lenézően sanda pillantásaiból. De felejtjük el ezt ma már, s örüljünk annak, hogy itt vagyunk együtt, akik ismertük és szerettük Öt, és emlékezünk Rá, ha már megmenteni nem tudtuk Öt.

Emlékezzünk rá, aki mindannyiunk számára mérték és minta volt: így kell dolgoznia egy magára valamit adó értelmiséginek: éjjel-nappal, önpusztító következetességgel. Köszönjük, András, hogy megmutattad nekünk a reményt. Megmutattad a hitet, hogy lehet másképpen, hogy lehet szabadon élni ebben az országban. Van még mit tanulnunk Tőled. Nyugodj békében!

Elhangzott Ménfőcsanakon, 2025. június 7-én délután.

Fűzfa Balázs

* Fűzfa Balázs (2026): Emlékezés Figler András sírjánál / Commemorating András Figler. In: ILON, G. (szerk./ed.), „Elég volt a fecsegésből!” In memoriam Figler András (1956–2010). Savaria University Press, Szombathely, 33–34.

1. kép: Kirándulás Prágában. Balról jobbra: Figler András, Gergely Valéria, Fűzfa Zsolt, Csuti Borbála (A szerző fotója, 1984)

Figure 1: Excursion to Prague. From left to right: András Figler, Valéria Gergely, Zsolt Fűzfa, Borbála Csuti (Photo by the Author)

2. kép: Emlékezés Figler András sírjánál (Fotó: Józsa Tamás)

Figure 2: Commemorating András Figler at the Ménfőcsanak cemetery (Photo by Tamás Józsa)